

УДК 316.422/355.353 (519.3)

DOI: <https://doi.org/10.33782/2708-4116.2026.3.451>

*Ihor Horobets**

MODERNIZATION OF THE NAVY OF THE DEMOCRATIC PEOPLE'S REPUBLIC OF KOREA AT THE MODERN STAGE

Abstract: The Navy is an important factor in defense and foreign policy. The presence of naval forces contributes to solving foreign policy, economic and military tasks, even without their direct application. For countries possessing nuclear weapons, the maritime component of nuclear forces allows them to solve the tasks of deterrence in the sea and ocean zone, thereby enhancing the protection of their military and international interests at the global level.

The Democratic People's Republic of Korea is a state in Northeast Asia that possesses nuclear weapons. The DPRK is in a prolonged confrontation with the United States and is formally at war with the Republic of Korea as a result of the events of 1950-1953. The standoff on the Korean Peninsula does not contribute to stability in the Northeast Asian region, where there are numerous problems between China and the United States, including the Taiwan issue and the standoff between Beijing and Tokyo.

The DPRK Navy was assessed by Western experts as being quite large in terms of its composition, but equipped with small ships and boats capable of performing limited tasks near the coast. The same assessments were made regarding the submarine fleet – significant in number, but the vast majority of ships had small submarines for operations in the coastal zone.

Their combat capabilities are also limited. However, the situation has begun to change in the last few years. The country's Navy began to introduce new ships built at DPRK shipbuilding enterprises. All new ships are carriers of missiles with nuclear warheads, making them suitable for strategic missions. And this applies not only to the largest ships – destroyers, but also to corvette-class vessels. A missile submarine, despite the fact that it is a modernization of an already built ship, is a factor that will have to be taken into account. The construction of a nuclear submarine with ballistic nuclear missiles takes the DPRK Navy to a new level of development. Although Western experts say about the new ships that they are noticeably inferior to the ships of the Republic of Korea and have numerous shortcomings.

However, these ships were built at DPRK shipyards, and the experience of construction and operation will provide information that will be used to build new and more advanced ships. This was stated by the country's leader Kim Jong-un. Thus, the DPRK is consistently implementing a program to modernize its naval forces. The new ships will become a force to be reckoned with by both regional and non-regional players in Northeast Asia.

Keywords: Democratic People's Republic of Korea, North Korean Navy, destroyer, corvette, submarine

* *Horobets Ihor* – Ph.D. in Historical Science, Associated Professor, Associated Professor at the World History and Historical Sciences Teaching Methods Chair, A.S. Makarenko Sumy State Pedagogical University (Sumy, Ukraine); ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2416-7898>; e-mail: gorobech.igor@gmail.com

МОДЕРНІЗАЦІЯ ВІЙСЬКОВО–МОРСЬКИХ СИЛ КОРЕЙСЬКОЇ НАРОДНО–ДЕМОКРАТИЧНОЇ РЕСПУБЛІКИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Анотація: Військово–морський флот є важливим чинником оборонної та зовнішньої політики. Наявність військово–морських сил сприяє вирішенню зовнішньополітичних, економічних і військових завдань, навіть без їхнього безпосереднього застосування. Для країн, що мають ядерну зброю, морський компонент ядерних сил дозволяє вирішувати завдання стримування у морській та океанській зоні, підвищуючи тим самим захист їхніх військових і міжнародних інтересів на глобальному рівні.

Корейська Народно–Демократична Республіка – держава у Північно–Східній Азії, що володіє ядерною зброєю. КНДР, перебуває у тривалій конфронтації із США та формально у стані війни з Республікою Корея, як наслідок подій 1950–1953 рр. Протистояння на Корейському півострові не сприяє стабільності у регіоні Північно–Східної Азії, де є численні проблеми між КНР і США, включаючи проблему Тайваню та протистояння між Пекіном і Токіо.

ВМС КНДР у західному експертному середовищі оцінювали як досить великий за своїм складом, проте, оснащений невеликими кораблями та катерами, здатними виконувати обмежені завдання поблизу узбережжя. Такі самі оцінки були щодо підводного флоту – значний за чисельністю, але переважна більшість кораблів мали підводні човни для дій у прибережній зоні. Їхні бойові можливості також обмежені.

Однак останні кілька років ситуація стала змінюватися. До складу ВМС країни почали запроваджувати нові кораблі, побудовані на суднобудівних підприємствах КНДР. Усі нові кораблі є носіями ракет із ядерною боеголовкою, що робить їх придатними до виконання зі стратегічних завдань. Причому це стосується не тільки найбільших кораблів – есмінців, а й судів класу корвет. Ракетний підводний човен, незважаючи на те, що це модернізація корабля вже побудованого, є тим фактором з яким доведеться рахуватися. Будівництво атомного підводного човна з балістичними ядерними ракетами виводить на новий рівень розвитку ВМС КНДР. Хоча про нові кораблі у західному експертному середовищі говорять, що вони помітно поступаються кораблям Республіки Корея та мають численні недоліки. Однак ці кораблі будувалися на верфях КНДР, а досвід будівництва та експлуатації дасть інформацію, яка буде використана для будівництва нових і досконаліших кораблів. Про це заявляв лідер країни Кім Чен Ин.

Таким чином, КНДР послідовно реалізує програму модернізації своїх військово–морських сил. Нові кораблі стануть тією силою, з якої доведеться вважатися як регіональним, так і позарегіональним гравцям у Північно–Східній Азії.

Ключові слова: Корейська Народно–Демократична Республіка, ВМС КНДР, есминець, корвет, підводний човен

* Горобець Ігор Володимирович – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка (Суми, Україна); ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2416-7898>;
e-mail: gorobech.igor@gmail.com

Вступ. Військово-морський флот є важливим чинником оборонної та зовнішньої політики. Наявність військово-морських сил сприяє вирішенню зовнішньополітичних, економічних і військових завдань, навіть без їхнього безпосереднього застосування. Для країн, що мають ядерну зброю, морський компонент ядерних сил дозволяє вирішувати завдання стримування у морській та океанській зоні, підвищуючи тим самим захист їхніх військових і міжнародних інтересів на глобальному рівні.

Корейська Народно-Демократична Республіка – держава у Північно-Східній Азії, що з'явилася після Другої світової війни як результат дій США та СРСР на Корейському півострові та володіє ядерною зброєю. Країна перебуває у тривалій конфронтації із США та формально у стані війни з Республікою Корея, як наслідок війни 1950-1953 рр. Військово-морські сили КНДР є складовою Збройних Сил країни, як і Сухопутні війська та Військово-повітряні сили.

Метою статті є аналіз процесу модернізації військово-морських сил КНДР на сучасному етапі.

Огляд літератури. У вітчизняній історіографії відсутні праці, присвячені історії розвитку північнокорейських військово-морських сил. Цій проблемі певну увагу приділяють роботи західних, зокрема американських дослідників. Здебільшого вони мають прикладний характер – вивчення армії потенційного противника. Що стосується робіт, присвячених збройним силам КНДР, то тут слід зазначити, що ця проблема досліджена у роботі Ф. Тертицького, яка присвячена повсякденному життю солдатів та офіцерів збройних сил КНДР, зокрема, у книзі розглянуті питання історії збройних сил та їх структурної організації¹.

Також можна відзначити дослідження Джеймса М. Мінніча, присвячене історії та сучасному стану стратегії та тактики збройних сил КНДР².

Військово-морським силам Корейської народної армії присвячено роботу Стіна Мітцера та Йоста Оліманса³, як частину багатотомного видання, яке висвітлює історію та сучасний стан збройних сил КНДР. У дослідженні показаний аналіз їхньої історії, організації та бойових можливостей. Це системне дослідження бойового складу та ролі ВМС у структурі збройних сил. Також порушено проблему модернізації флоту та його поповнення. Зрозуміло, що у згаданій роботі не показано введення в дію нових кораблів у 2025-2026 роках.

Отже, зазначена тема майже недосліджена як у зарубіжній, а тим більше вітчизняній історіографії.

Виклад основного матеріалу. Слід зазначити, що оцінки американськими та західними експертами військово-морського флоту КНДР відрізнялися сталістю. Причому це стосувалося майже всього періоду розвитку ВМС країни, починаючи з середини 1950-х років. Надводний флот, хоч і численний, складається з невеликих суден і різних катерів, що в

¹ Tertitskiy F. The North Korean Army History, Structure, Daily Life. Abingdon, Oxon; New York, NY: Routledge, 2023. 248 p.

² Minnich J.M. The North Korean People's Army: Origins and Current Tactics. Annapolis, Md: Naval Institute Press, 2005. 164 p.

³ Mitzer S., Oliemans J. The Armed Forces of North Korea. Volume 3: Korean People's Army Navy. Helion & Company, 2026. 80 p. (Asia@War, No. 63).

основному використовується для прибережних операцій. Більшість цих кораблів мають застарілі системи озброєння та радіоелектронного обладнання, не здатні протистояти ВМС Республіки Корея (РК) і ВМС США. Основним недоліком вважається слабка протиповітряна оборона кораблів та їхня вразливість від ударів з повітря. Підводний флот, незважаючи на свою численність (71 корабель), також представляють застарілі проекти, виконані на основі радянських і китайських розробок, що не відповідають сучасним вимогам, а більша їх частина – це малі підводні човни здатні діяти лише у ближній морській зоні⁴.

Згідно з доктриною ВМС, вони повинні використовуватися для асиметричної війни проти набагато сильніших (і технологічно просунутих) ворожих флотів на мілководді північнокорейського узбережжя. Найбільшими кораблями є 20 підводних човнів типу «Ромео», деякі з яких були придбані у Китаю (тип 033) ще у 1970-х роках, будівництво яких налагоджено в КНДР⁵.

Є також один або два підводні човни здатні нести ядерні балістичні та крилаті ракети. Але й вони мають такі ж недоліки властиві решті підводного флоту – велика шумність, що дозволяє їх легко відстежити. Підводний човен «Ромео-Мод», також відомий як «Сінпо-С», був вперше показаний на північнокорейському телебаченні 23 липня 2019 р. Ймовірно, його буде озброєно трьома ракетами «Пукгуксон-3». Судячи з аналізу відкритих джерел – це проста модифікація існуючого типу «Ромео». Північнокорейський флот має у своєму розпорядженні велику кількість підводних човнів типу «Ромео». Це російська технологія, але деякі були побудовані в Китаї, а деякі в КНДР. Модифікація передбачає встановлення трьох ракетних шахт через збільшену рубку. Попередній ракетний підводний човен з балістичними ракетами, класу «Горae» (також відомий як «Сінпо-Б»), може нести лише одну ракету.

На думку американських аналітиків, з низки причин підводний човен діятиме у межах територіальних вод, адже конструкції кораблів більше 60 років і процес модернізації, мабуть, ще більше погіршив би його можливості. Розташування ракетних шахт означає, що ємність батарей, які забезпечують роботу підводного човна у підводному положенні, може зменшитися майже вдвічі. Це значно скоротить його дальність плавання під водою, підвищивши тим самим її вразливість. Проте існують побоювання з приводу ролі, яку цей корабель може зіграти у будь-якій майбутній кризі. Його присутність у морі неможливо ігнорувати. І в цьому полягає головне завдання цього підводного човна⁶.

Спроби модернізації флоту в КНДР робилися раніше, але результати були скромними. Проте впродовж останніх років ситуація стала стрімко змінюватися⁷.

За останні кілька років публічні візити та заяви верховного лідера Кім Чен Ина стали

⁴ Roehrig T. What to make of North Korean naval modernization? *KIMS*. URL: <https://en.kims.or.kr/issubrief/kims-periscope/peri367/>; Korean People's Army Navy. *Global Security*. URL: <https://www.globalsecurity.org/military/world/dprk/navy.htm>

⁵ Vavasseur X. North Korea Reveals New Ballistic Missile Submarine Based on Romeo-class. *Naval News*. 2019.24/07. URL: <https://www.navalnews.com/naval-news/2019/07/north-korea-reveals-new-ballistic-missile-submarine-based-on-romeo-class/>

⁶ Sutton H.I. Unusual Submarine Likely To Increase Threat From North Korea. *Naval News*. 2020.02/10. URL: <https://www.navalnews.com/naval-news/2020/10/unusual-submarine-likely-to-increase-threat-from-north-korea/>

⁷ Roehrig T. What to make of North Korean naval modernization? *KIMS*. URL: <https://en.kims.or.kr/issubrief/kims-periscope/peri367/>

приділяти більше уваги розвитку суднобудівної промисловості країни у поєднанні зі зміцненням військово-морських сил, включаючи згадки про закупівлю великих військових кораблів⁸.

У березні 2023 р. державне інформаційне агентство КНДР (ЦТАК) опублікувало фотографії нового автономного підводного апарату-камікадзе під назвою «Хаейл» (цунамі), зроблені під час навчань, що проходили з 21 по 23 березня, що дозволяє припустити, що це нові безпілотники-камікадзе. Пізніше була опублікована докладніша інформація про навчання, що «Хаейл» був запущений біля мису в повіті Рівон, провінція Південний Хамген, вранці 21 березня 2023 року. Було також заявлено, що «Хаейл» здійснив «смертоносний» політ під водою на глибині від 80 до 150 метрів протягом 59 годин і 12 хв. за задалегідь заданими курсами, перш ніж його боеголовка успішно вибухнула за імітованою ціллю біля затоки Хонвон через два дні після запуску.

У своїй заяві ЦТАК стверджувало, що КНДР розпочало розробку підводного безпілотника з ядерною зброєю ще 2012 р. Після дев'яти років розробки цього вкрай засекреченого безпілотника у січні 2021 р. під час 8-го з'їзду Трудової партії Кореї було надано ім'я «Хаейл». Було проведено понад 50 випробувальних запусків, 29 з яких були безпосередньо організовані та проведені під керівництвом лідера країни Кім Чен Ина для перевірки можливостей нещодавно розроблених безпілотників-камікадзе. За повідомленнями ЗМІ, КНДР безпілотники «Хаейл» досягли повної оперативної готовності до грудня 2022 р. Як зазначалося: «Ця «таємна зброя» зможе таємно проникати у територіальні води супротивника та викликати надпотужне радіоактивне цунамі з підводним ядерним вибухом, знищуючи стратегічно важливі порти та групи військових кораблів супротивника»⁹.

Що стосується нових бойових кораблів, то незабаром ЗМІ КНДР повідомили, що лідер країни Кім Чен Ин оглянув новітній корвет ВМС Народно-визвольної армії Кореї та спостерігав за випробуванням стратегічної крилатої ракети з борту корабля. Це сталося у день початку спільних військових навчань Південної Кореї та США 21 серпня 2023 р. Кім Чен Ин оглянув 2-ю флотилію надводних кораблів Східно-Тихоокеанського флоту ВМС Кореїської Народної армії (КНА), удостоєну звання 7-го полку під командуванням О Чон Хопа. Відбулася демонстрація можливостей нового бойового корабля - патрульного корабля (корвета) № 661 класу «Амнок». У той день на борту корабля він спостерігав, як матроси корвета відпрацьовують запуск «стратегічних» крилатих ракет. Корабель швидко вразив ціль, не припустившись жодної помилки», – повідомило інформаційне агентство ЦТАК (Центральне інформаційне агентство Кореї).

Цей тип бойових кораблів був на той час найсучаснішим основним надводним бойовим кораблем в арсеналі КНДР. Як підкреслюють західні аналітики, на перший погляд, це 2000-тонне судно має багато характеристик сучасного військового корабля. Були задіяні серйозні зусилля щодо максимально можливого зниження радіолокаційної помітності, встановлення найсучаснішого озброєння та радіоелектронного обладнання, які є у

⁸ Dempsey J. North Korean shipyard's undercover mystery. IISS. URL: <https://www.iiss.org/online-analysis/military-balance/2024/10/north-korean-shipyards-undercover-mystery/>

⁹ Chang J. North Korea Unveils New 'Haeil' Suicide Underwater Drone. Naval News. 2023.24/03. URL: <https://www.navalnews.com/naval-news/2023/03/north-korea-unveils-new-haeil-suicide-underwater-drone/>

Північній Кореї. Однак, незважаючи на те, що велика частина озброєння та радіоелектронного обладнання на борту сильно застаріла порівняно із західними або зразками Японії та Республіки Корея, це значний крок уперед для КНДР. Судячи з обладнання на борту, яке виглядає уживаним, за рідкісним винятком, можна припустити, що північнокорейці використовували системи й озброєння зі списаних кораблів, таких як легкі фрегати класу «Наджин», а решту поставив Китай, ймовірно, також зі списаних кораблів.

Будівництво цього нового судна було вперше помічено у 2011 р., але воно було ідентифіковано як новий військово-морський корабель наприкінці 2016 р. Що стосується озброєння, на носовій палубі знаходиться стара 100-мм гармата, можливо, 100-мм/56-дюймова (3,9") версія В-34 Pattern 1940 у відкритій башті, схожій на гарматні башти кораблів часів Другої світової війни. За гарматою розташовані чотири нерухомі п'ятиствольні пускові установки для протичовнових ракет, які дуже нагадують російські/радянські РБУ-1200. Ці пускові установки не можуть повертатися горизонтально, але їхня ціль наводиться разом з кораблем. У кормовій похилій надбудові, за великими люками, розміщено вісім пускових установок для крилатих ракет великої дальності (>2000 км) класу «земля-земля», які, як вважається, можуть нести ядерні боєголовки. За пусковими установками, у приміщенні, яке в сучасних проектах могло бути вертолітним ангаром, знаходиться невеликий катер, автоматизована шестиствольна пускова установка зенітних ракет малої дальності СА-16 («Игла») та система ближнього бою типу АК-630. На позиції В, попереду містка, розташовані дві керовані вручну 14,5 мм шестиствольні кулеметні башти. У середній частині корабля, під цими системами озброєння, за великими люками, можливо, є поворотні торпедні апарати калібру 533 мм. На цій палубі розміщується невеликий катер, а також шість шестиствольних пускових установок хибних цілей – дуже цікава особливість для північнокорейського військового корабля! На кормовій палубі, де зазвичай розташовується польотна палуба, є друга система ближнього бою типу АК-630. На щоглі розміщений основний радар, ідентичний китайському радару повітряного та надводного пошуку і цілевказівки Х-діапазону Type 362 (MR36A), а також два навігаційні радари, один з яких – Furuno S-діапазону. На містку встановлені оптичний/інфрачервоний підвісний модуль, система РЕБ/ПЧ «Ніхром-РРМ» і радар управління вогнем (РУВ), аналогічний старому російсько-радянському MR-104, для управління зенітним артилерійським комплексом ближнього бою на базі АК-630, за винятком системи оптичного управління, ймовірно, від знятих з озброєння ракетних катерів класу «ОСА». Другий РУО встановлений над частиною надбудови, де розміщуються крилаті ракети. Також є дві оптичні системи управління вогнем морської артилерії, аналогічні російським СП-520 (СП-520 КС), одна спрямована вперед, інша назад. Наявність пускових установок помилкових цілей вказує на існування спеціалізованої радіолокаційної системи радіоелектронної боротьби (РЕБ) і, що більш імовірно, радіопеленгатора (РПЕ). Неможливо підтвердити наявність встановленого на корпусі гідролокатора чи іншого обладнання.

Необхідно відзначити, як надводний бойовий корабель, корвети класу «Амнок» не є нічого особливо примітного. Це просто корвет із застарілим і досить погано оснащеним радіоелектронним обладнанням та озброєнням. Однак «611» змінює правила гри, оскільки він має можливість завдавати ударів по Південній Кореї та Японії з великої відстані за допомогою крилатих ракет наземного базування ядерного типу. Це нова загроза з боку ВМС

Корейської Народно-визвольної армії, яку двом згаданим азіатським країнам доведеться враховувати у майбутньому¹⁰.

6 вересня 2023 р. лідер КНДР Кім Чен Ин був присутній на процедурі спусканні на воду найновішого підводного човна для військово-морських сил. Він отримав назву «Герой Кім Гун-ок» і бортовий номер 841. У своєму виступі Кім Чен Ин назвав її «тактичним атомним підводним човном». Точні його характеристики невідомі. Новий підводний човен фактично є перебудованим човном класу «Ромео» радянської конструкції, але радикально модернізованим. Корабель оснащений десятима вертикальними ракетними шахтами: чотирима великими для балістичних ракет підводного базування та шістьма меншими для крилатих ракет, всі з яких, ймовірно, здатні нести ядерну боеголовку. Новий ракетний відсік із двома рядами по п'ять ракетних люків розташований у секції, вбудованій у рубку. Носова частина була укорочена, змінена форма, а керма глибини переміщені в рубку. Можна припустити, що це балістичні ракети сімейства «Пукгуксон», які запускаються з підводних човнів. Їхня довжина становить від 9,7 до 10,6 м, а діаметр – від 1,5 до 1,8 м залежно від конкретної модифікації. Однак ракетні люки здаються меншими або для балістичної ракети меншої дальності, вперше показаної у жовтні 2021 р., або для крилатої ракети. Північна Корея нещодавно продемонструвала крилату ракету «Хвасал-2», яка за своїми характеристиками нагадує ракету «Томагавк» ВМС США. На основі початкового аналізу наявних зображень також можливо, що чотири передні ракетні пускові пристрої мають більший діаметр, ніж шість задніх. Це має на увазі змішаний боєкомплект із чотирьох ракет «Пукгуксонг» і шести ракет меншого розміру. Позначення тактичний вказує на те, що балістичні ракети підводного базування, ймовірно, є ракетами малої дальності. Кормова частина дизельного підводного човна залишилася незмінною. Хоча він, ймовірно, оснащений ядерною зброєю, це не «ядерний підводний човен», що має на увазі рухову установку.

Під час церемонії презентації «Героя Кім Кун Ок» Кім Чен Ин проголосив новий підводний човен «підводним наступальним засобом військово-морської сили» та «першою ланкою... у великій справі побудови передової морської держави». Таким чином, «немає місця для відступу в прагненні до розширення військово-морської суднобудівної галузі, оскільки це першочергове завдання, яке необхідно виконати без зриву», і наголошується на необхідності «підвищення сучасності підводних і надводних сил та просування вперед у майбутньому в галузі ядерного озброєння ВМС»¹¹.

25 квітня 2025 р. в КНДР ввели в дію найсучасніший надводний бойовий корабель – ракетний есмінець «Чхве Хен». Церемонія відбулася в Нампо на західному узбережжі країни, приблизно за 50 км від Пхеньяну. Кораблю було присвоєно бортовий номер 51. Більшість технічних деталей і характеристик залишаються ймовірними. На церемонії були присутні лідер країни Кім Чен Ин і його донька Кім Джун Е. Також були присутні адмірал Кім Мен Сік, головнокомандувач ВМС Народно-визвольної армії Кореї, та найвище

¹⁰ Mitsopoulos D. North Korea reveals a new cruise missile-armed corvette. *Naval News*. 2023.23/08. URL: <https://www.navalnews.com/naval-news/2023/08/north-korea-new-cruise-missile-amnok-class-corvette/>

¹¹ Sutton H.I. North Korea's New Submarine Carries 10 Nuclear Missiles. *Naval News*. 2023.08/09. URL: <https://www.navalnews.com/naval-news/2023/09/north-koreas-new-submarine-carries-10-nuclear-missiles/>; Roehrig T. What to make of North Korean naval modernization? *KIMS*. URL: <https://en.kims.or.kr/issubrief/kims-periscope/peri367/>

керівництво Східного та Західного флотів. Новий корабель був названий на честь Чхе Хена (1907-1980), ключової постаті корейського руху за незалежність, відомого як антияпонська боротьба. Чхе, політик і генерал, був одним із найвищих воєначальників північнокорейських збройних сил. Він обіймав посаду міністра оборони та вважався близьким соратником засновника КНДР і діда Кім Чен Ина, Кім Ир Сена.

Новий бойовий корабель, вперше показаний на знімках наприкінці грудня 2024 р., побудували на новому підприємстві на верфі Нампо. Тоді у західних джерелах його назвали як удосконалений проект фрегата, оснащеного керованими ракетами. Наголошувалося, що передбачуване посилення партнерства з Росією потенційно може надати Північній Кореї значні можливості радикальної модернізації своїх військово-морських сил¹².

ЗМІ КНДР у висвітленні церемонії введення в дію назвали цей бойовий корабель «багатоцільовим есмінцем водотоннажністю 5000 тонн». Новий ракетний есминець, що має довжину 142 м, добре озброєний для корабля такого розміру. Ракетне озброєння також різноманітне. Загалом «Чхе Хен» має як мінімум чотири, а можливо, і п'ять різних конфігурацій вертикальних пускових установок (ВПУ) для керованих ракет. Загальна кількість усіх боєприпасів, які запускаються з ВПУ, становить 74 осередки. Крім того, корабель несе ще вісім ракет у похилих пускових установках. Зрештою, вісім зенітних ракет малої дальності входять до складу системи ближнього бою типу «Панцир М». Загальна кількість вертикальних пускових установок (ВПУ) розділена на 44 осередки у носовій частині та ще 30 у кормовій. У носовій частині розташовані 32 невеликі осередки, імовірно для зенітних ракет малої та середньої дальності. Також перед містком знаходяться дванадцять осередків середнього розміру, ймовірно, для протикорабельних або крилатих ракет. У кормовій частині корабля спостерігається подальша різноманітність у його озброєнні. Ще вісім осередків середнього розміру, можливо, мають ту саму конфігурацію, що й 12 осередків у носовій частині. Відразу за ними розташовані ще дванадцять осередків меншого розміру, імовірно для розміщення додаткових засобів ППО. Цікаво, що конструкція люка відрізняється від конструкції осередків для ЗРК у носовій частині. Ця відмінність може вказувати на наявність двох різних конструкцій ЗРК на кораблі. Нарешті, на кормі «Чхе Хен» розташовані десять дуже великих осередків, у місці, розташованому попереду вертолітного майданчика. У цих великих осередках, ймовірно, розміщується балістична ракета корабельного запуску, швидше за все, із сімейства «Хвасон 11». Похилі пускові установки в середній частині корабля перед димовою трубою ще раз підтверджують концепцію «Чхе Хен» як добре озброєного ракетного есмінця. На меншому корветі класу «Амнок» ці пускові установки несуть вісім крилатих ракет великої дальності типу «Хвасал-2» для поразки наземних цілей, цілком імовірно, що у цих пускових установках також розміщується північнокорейська версія російської протикорабельної ракети Х-35, що одержала позначення «Кумсон-3». На носі, перед вертикальною пусковою установкою, розташована артилерійська система зовні схожа на проекти Oto Melara/Leonardo, калібру 127 мм. У кормовій частині знаходиться система ближнього бою типу «Панцир М» з двома лічильними пусковими установками ЗРК і двома автоматичними гарматами, що

¹² Mitsopoulos D. North Korea Unveils Advanced Frigate Design Likely Equipped with Guided Missiles. *Naval News*. 2024.30/12. URL:<https://www.navalnews.com/naval-news/2024/12/north-korea-unveils-advanced-frigate-design-likely-equipped-with-guided-missiles/>

забезпечують прикриття кормової частини від загроз ближнього бою. На кораблі встановлено чотири пускові установки хибних цілей, по дві з лівого та правого бортів. Ще одна цікава особливість – чотири пускові установки, які, мабуть, несуть вітчизняні протитанкові керовані ракети «Булсае-4».

На містку «Чхве Хен» встановлені два керовані радары управління вогнем. На кормі радарів керування вогнем немає. Конфігурація приблизно відповідає радару управління вогнем російського 5Р-10Е «Пума». Якщо це так, то ці системи, ймовірно, наводитимуть АК-630 і, можливо, основне знаряддя. На головній щоглі також встановлений радар повітряного та надводного пошуку типу 362/MR-36, а також два навігаційні радары й обладнання IFF. Декілька коробчатих конструкцій, розташованих по всій надбудові, мабуть, містять обладнання радіоелектронної боротьби та РЕБ. Для боротьби з підводними човнами есминець включає два здвоєних торпедних апарату, інтегрованих у надбудову та носову гідроакустичну систему, хоча булокований гідролокатор не спостерігається. Примітно, що на есмінці відсутні спеціалізовані радары управління вогнем для можливих зенітних ракет, що зберігаються у вертикальних пускових установках. Наведення може здійснюватися або за допомогою умовного радара з активними фазованими антенними ґратами (АФАГ), або іншим чином вказувати на активне радіолокаційне наведення на тип або типи ракет, що розглядається.

Тип силової установки також не підтверджений, але, ймовірно, вона ґрунтується на дизельних двигунах. Судячи з усього, корабель оснащений двома носовими пристроями, що підрюлюють, для поліпшення маневреності. Вертолiтний майданчик у кормовій частині, мабуть, має обмежену оперативну корисність, оскільки на кораблі відсутній ангар для розміщення літальних апаратів. Однак майданчик може дозволити використовувати безпілотники вертикального зльоту та посадки для полегшення виявлення цілей. Дві розсувні двері у кормовій частині надбудови можуть використовуватись для розміщення транспортних засобів або відповідного обладнання.

28 і 29 квітня 2025 р. було проведено серію випробувальних запусків ракет зі свого з цього есмінця у присутності лідера Кім Чен Ина та його доньки Кім Джу Е. Ці випробування ознаменували перше оперативне застосування корабля та підтвердили його роль як значного посилення військово-морських можливостей країни. Випробування включали запуск надзвукових крилатих ракет, стратегічних крилатих ракет, зенітних ракет, снарядів електромагнітних перешкод і випробувальні стрільби 127 мм корабельної зброї. Хоча Республіка Корея зберігає явне технологічне лiдерство зі своїм флотом із дванадцяти есмінців, «Чхве Хен» вносить новий якісний елемент у регіональний баланс.

У ЗМІ КНДР нова одиниця флоту підкреслювалася як частина більш масштабної програми перетворення військово-морського флоту на сили відкритого моря. Це рішення може частково відображати бажання Пхеньяна не відставати значно від інших регіональних військово-морських сил щодо цього. Збільшення будівництва великих ракетних бойових кораблів, здатних діяти далеко від прибережних вод, є чіткою тенденцією у Східній Азії¹³.

¹³ Luck A. North Korea Commissions Heavily Armed Missile Destroyer «Choe Hyon». *Naval News*. 2025.29/04. URL: <https://www.navalnews.com/naval-news/2025/04/heavily-armed-missile-destroyer-joins-north-korean-navy/>; North Korea Demonstrates Missile Saturation Capability Through New Destroyer Choe Hyon. *Army Recognition*. 2025.30/04. URL: <https://www.armyrecognition.com/news/navy-news/2025/north-korea-demonstrates-missile-saturation-capability-through-new-destroyer-choe-hyon>

Нові випробування корабля відбулися 3 і 4 березня 2026 р. у присутності лідера країни Кім Чен Ина для оцінки експлуатаційних можливостей есмінця. Новий і найпотужніший корабель ВМС КНДР вперше з 25 квітня 2025 р. вийшов у відкрите море своїм ходом. У ході попередніх випробувань було здійснено кілька запусків зброї, хоча корабель буксирувався, а не діяв автономно. Кім Чен Ин оглянув есмінець, щоб оцінити бойову та політичну підготовку екіпажу, а також провести ходові випробування, покликані оцінити експлуатаційні характеристики судна. Перебуваючи на борту, він оцінив здатність моряків керувати бойовим кораблем і різними системами озброєння. Лідер КНДР похвалив екіпаж за досягнення у новорічній бойовій і політичній підготовці, зазначивши, що вони отримали військово-технічну кваліфікацію, потрібну для експлуатації есмінця нового типу.

Під час візиту Кім назвав есмінець новим символом морської оборони країни і сказав, що триваючі випробування підкреслюють переваги його конструкції та прогрес, досягнутий у модернізації військово-морського флоту. Він виклав плани щодо значного зміцнення військово-морського флоту в рамках поточної п'ятирічної програми розвитку оборони, закликавши до будівництва щонайменше двох надводних бойових кораблів цього класу або досконалішого типу щороку. Лідер КНДР також підкреслив, що наступальні можливості військово-морського флоту як над водою, так і під водою будуть розширюватися, і заявив, що зусилля щодо оснащення військово-морських сил ядерною зброєю просуваються задовільно.

Наступного дня, 4 березня, Кім Чен Ин керував пусками стратегічних крилатих ракет класу «море-поверхня» з борту есмінця, що стало завершальним випробуванням перед введенням корабля в дійсну службу. Він сказав, що цей випробувальний запуск є важливим основним елементом оцінки оперативних здібностей есмінця. Пізніше, того ж дня, Кім Чен Ин оглянув третій есмінець класу «Чхве Хен», що будувався на верфі Нампо¹⁴.

Спуск на воду другого корабля цієї серії відбувся 12 червня 2025 р. на Рачжинській суднобудівній верфі (східне узбережжя КНДР), де відбулася урочиста церемонія у присутності лідера країни. Новий есмінець отримав назву «Кан Гон». Це був другий спуск на воду цього корабля. після того, як він перекинувся та частково затонув у результаті невдалої спроби. У своєму виступі Кім Чен Ин зазначив, «урочиста церемонія спуску на воду есмінця № 2 показує, що триває потужна течія нової епохи побудови флоту, який підняв з якоря священного початку, і найточніше, швидкими темпами йде виконання наших грандіозних планів побудови кораблів, спрямованих на будівництво ВМС світового рівня. Хоча були безглузді перипетії, коли гідність та авторитет держави були підірвані в одну мить суто через безвідповідальний підхід до справи та ненаукове прагнення застарілого досвіду, казав він, проте ніякі труднощі аж ніяк не могли уповільнити важливу ходу до зміцнення боєздатності ВМС. Товариш Кім Чен Ин згадав, що сьогодні активно прискорюється корінне оновлення кораблебудування саме завдяки нашій твердій волі і тим, що практично гарантує цю справу власним потужним силам і високим технічним потенціалам. Він висвітлив оборонну стратегію нашої партії та практичні заходи щодо стрімкого зміцнення ВМС, наприклад – за логікою наших ВМС, що тільки сила і здатність

¹⁴ Mitsopoulos D. North Korea's New Destroyer Sets Sail for the First Time, Tests Missile Systems. *Naval News*. 2026/09/03. URL: <https://www.navalnews.com/naval-news/2026/03/north-koreas-new-destroyer-sets-sail-for-the-first-time-tests-missile-systems/>; Respected Comrade Kim Jong Un Inspects Destroyer Choe Hyon. URL: <http://kcna.kp/en/article/q/ba09ef3008472add3368514d19dc47b1.kcmsf>

завдати контрудару дозволяють запобігти агресії ворога, з наступного року щорічно побудуються за двома есмінцями класу «Чве Хен» або вищого класу та розмістяться в оперативній акваторії»¹⁵.

Випробування нового есмінця відбулися 3 червня 2026 р. У присутності Кім Чен Ина пройшли ходові випробування корабля для оцінки різних оперативних можливостей. «Товариш Кім Чен Ин високо оцінив здатність моряків до управління кораблем і, звертаючи увагу на систему плавання та систему швидкісного маневрування корабля, висловив велике задоволення тим, що його маневреність відповідає оперативним вимогам». У своєму виступі лідер КНДР сказав: «Реальні потужні військові сили, що дозволяють відповідально здійснити військовий суверенітет у будь-яких просторах землі, моря і повітря, забезпечать стримування війни та захист миру. Це незмінний девіз нашої партії та політика державної оборони. Зокрема, стрімкий розвиток та зміцнення наших ВМС як надійних сил, які відповідають за одну частину сил стримування ядерної війни і здатні в будь-який час завдати нищівного удару по ворогам у підводному та надводному становищі, – це є найважливішим завданням для нашої партії у новій п'ятирічній політиці розвитку обороноздатності». Заявивши також, що в планах «розробка та виробництво підводних таємних озброєнь, побудова есмінця водотоннажністю 10 тис. тонн, які будуть проводитися в рамках п'ятирічки для модернізації ВМС, схваленої IX партз'їздом»¹⁶.

Ще одним типом корабля, будівництво якого здійснюється в КНДР, є атомний підводний човен. Перший у Північній Кореї атомний підводний човен з балістичними ракетами (АБР) був представлений під час трансляції державних ЗМІ КНДР, на якій лідер країни оглядає будівельний майданчик. «Генеральний секретар Трудової партії Кореї, Голова Державних справ Корейської Народно-Демократичної Республіки шановний товариш Кім Чен Ин керував на місці будівництвом атомного підводного човна водотоннажністю 8,7 тис. тонн зі стратегічними керованими ракетами. Товариш Кім Чен Ин ще раз наголосив на важливості та значенні роботи з побудови стратегічного ударного атомного підводного човна для здійснення політики самозахисної оборони нашої партії та уряду Республіки»¹⁷.

Цей підводний човен, перший на озброєнні Північної Кореї, є величезним технологічним стрибком у порівнянні з підводними човнами, які у даний час, або раніше експлуатувалися ВМС КНДР. За розмірами, що перевершує будь-який інший підводний човен на озброєнні КНДР, він, як стверджується, має водотоннажність понад 8 000 тонн. При цьому додаткова вага на борту, ймовірно, обумовлена її атомною силовою установкою, а також озброєнням у вигляді «стратегічних ракет», що натякає на можливість того, що підводний човен має відповідний заряд. Передбачається, що підводний човен здатний нести

¹⁵ Vigorous Advance and Development of Revolution in Warship-building Industry and Modernization of Naval Forces in New Era Ceremony of Launching Destroyer of KPA Navy Takes Place with Splendour. KCNA. 2025.13/06. URL: <http://kcna.kp/en/article/q/02d9ab5a588675d5d26a2254e9ea9f73.kcmsf>; Gossrow E. North Korea's First Nuclear Powered Missile Submarine is Revealed. Naval News. 2025.29/12. URL: <https://www.navalnews.com/naval-news/2025/12/north-koreas-first-nuclear-powered-missile-submarine-is-revealed/>

¹⁶ Respected Comrade Kim Jong Un Observes Navigation Test of Destroyer Kang Kon. KCNA. URL: <http://kcna.kp/en/article/q/5c5f36e00595ce57f46fd54449dcc894.kcmsf>

¹⁷ Respected Comrade Kim Jong Un Guides Building of Nuclear-powered Strategic Guided Missile Submarine. KCNA. 2025.25/12. URL: <http://kcna.kp/en/article/q/5ceed4f1eb2058145a9bbbc60fcf07dd.kcmsf>

10 балістичних ракет підводного базування в рубці, що є вкрай незвичайним методом, відсутнім на інших атомних підводних човнах з балістичними ракетами, що знаходяться на озброєнні у світі. Додатково вона оснащена шістьма торпедними апаратами, встановленими у носовій частині (імовірно діаметром 533 мм), і, ймовірно, гідроакустичною системою, встановленою у носовій частині¹⁸.

На основі аналізу фотографій з візиту на верф, діаметр підводного човна складає близько 12 м (40 футів). Це загалом відповідає розмірам балістичних ракетних підводних човнів провідних країн. Для північнокорейського човна це занадто великий розмір. Можливо, у ній використовується двокорпусна конструкція, за якої внутрішній герметичний корпус оточений другим зовнішнім корпусом, який затоплений водою. Це означало б, що внутрішній діаметр човна становить близько 10 м (33 фути); це досі дуже великий підводний човен, але більш досяжний. Довжину визначити складніше, але вона легко перевищує 100 м (328 футів), а 130 м (427 футів) – це відправна точка. Розміри човна, швидше за все, будуть визначатися ракетами, а не атомною енергетичною установкою. Ймовірно, це будуть пізніші версії ракет сімейства «Пукгуксон». Остання модифікація, попередньо позначена як «Пукгуксон-6», має довжину приблизно 13 м. Це можна порівняти з ракетами «Трайидент», які несуть американські та британські підводні човни. Хоча дальність дії не була опублікована, північнокорейські ракетні технології розвиваються, і, можливо, ці ракети зможуть поразати американські міста з морів біля берегів Кореї. Однак такий великий підводний човен насправді не може бути оснащений традиційними джерелами енергії. Ядерний реактор із насосами, трубопроводами та системами високого тиску, ймовірно, займе значну частину підводного човна. Звичайно, існують припущення про те, що Росія надала допомогу у розробці цієї технології, хоча Північна Корея, можливо, працювала над нею вже кілька років. Російська допомога, що не виключено, може включати й інші, більш важкодоступні технології для підводних човнів. Логічно припустити, що це можуть бути технології зниження шуму та гідролокації. Загалом, однак, очікується порівняно проста конструкція з обмеженою малопомітністю та недосконалим обладнанням. Її основне призначення – нести ракети¹⁹.

Висновки. КНДР послідовно реалізує програму модернізації своїх військово-морських сил. Будівництво кораблів, технологічно нових і більших, ніж раніше побудовані, є значним успіхом і досягненням суднобудівної промисловості, як і військово-промислового комплексу КНДР у цілому, не дивлячись на можливу закордонну допомогу. Їхнє будівництво, спуск на воду, випробування та введення до складу флоту відбуваються за участю лідера країни Кім Чен Ина та широко висвітлюються засобами масової інформації.

Усі нові кораблі є носіями ракет із ядерною боеголовкою, що робить їх придатними до виконання стратегічних завдань. Причому це стосується не тільки найбільших кораблів – есмінець, а й суден класу корвет.

Ракетний підводний човен, незважаючи на те, що це модернізація корабля вже побудованого, є тим фактором, з яким доведеться рахуватися. Будівництво атомного

¹⁸ Gossrow E. North Korea's First Nuclear Powered Missile Submarine is Revealed. *Naval News*. 2025.29/12. URL: <https://www.navalnews.com/naval-news/2025/12/north-koreas-first-nuclear-powered-missile-submarine-is-revealed/>

¹⁹ Sutton H.I. New North Korean Atomic Submarine Escalates Nuclear Arms Race. *Naval News*. 2025.02/04. URL: <https://www.navalnews.com/naval-news/2025/04/new-north-korean-atomic-submarine-escalates-nuclear-arms-race/>

підводного човна з балістичними ракетами виводить флот КНДР на новий рівень розвитку. Як зазначають західні аналітики, нові кораблі поступаються кораблям аналогічних класів флотів Республіки Корея, США чи Японії. Однак, незважаючи на недоліки, їхня присутність у складі ВМС Північної Кореї та наявність на них ядерної зброї робить ці кораблі силою, з якою доведеться рахуватися як регіональним, так і нерегіональним гравцям у Північно-Східній Азії. А їх будівництво й експлуатація дасть необхідний досвід проектування та будівництва нових, більш досконалих кораблів.

Заява про відсутність конфлікту інтересів. Автор підтверджує відсутність будь-якого реального чи потенційного конфлікту інтересів, зокрема фінансового, інституційного або особистого характеру, що міг би вплинути на підготовку, рецензування та публікацію цієї статті.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Джерела

- Ceremony of Launching Destroyer of KPA Navy Takes Place with Splendour. KCNA. 2025.13/06. URL: <http://kcna.kp/en/article/q/02d9ab5a588675d5d26a2254e9ea9f73.kcmsf>
- Korean People's Army Navy. Global Security. URL: <https://www.globalsecurity.org/military/world/dprk/navy.htm>
- North Korea Demonstrates Missile Saturation Capability Through New Destroyer Choe Hyon. *Army Recognition*. 2025.30/04. URL: <https://www.armyrecognition.com/news/navy-news/2025/north-korea-demonstrates-missile-saturation-capability-through-new-destroyer-choe-hyon>
- Respected Comrade Kim Jong Un Guides Building of Nuclear-powered Strategic Guided Missile Submarine. KCNA. 2025.25/12. URL: <http://kcna.kp/en/article/q/5ceed4f1eb2058145a9bbbc60fcf07dd.kcmsf>
- Respected Comrade Kim Jong Un Inspects Destroyer Choe Hyon. KCNA. 2025.03/05. URL: <http://kcna.kp/en/article/q/ba09ef3008472add3368514d19dc47b1.kcmsf>
- Respected Comrade Kim Jong Un Observes Navigation Test of Destroyer Kang Kon. KCNA. 2026.06/06. URL: <http://kcna.kp/en/article/q/5c5f36e00595ce57f46fd54449dcc894.kcmsf>
- Vigorous Advance and Development of Revolution in Warship-building Industry and Modernization of Naval Forces in New Era Ceremony of Launching Destroyer of KPA Navy Takes Place with Splendour. KCNA. 2025.13/06. URL: <http://kcna.kp/en/article/q/02d9ab5a588675d5d26a2254e9ea9f73.kcmsf>

Література

- Chang J. North Korea Unveils New 'Haeil' Suicide Underwater Drone. *Naval News*. 2023.24/03. URL: <https://www.navalnews.com/naval-news/2023/03/north-korea-unveils-new-haeil-suicide-underwater-drone/>
- Dempsey J. North Korean shipyard's undercover mystery. *IJSS*. 2024.10/10. URL: <https://www.ijss.org/online-analysis/military-balance/2024/10/north-korean-shipyards-undercover-mystery/>
- Gossrow E. North Korea's First Nuclear Powered Missile Submarine is Revealed. *Naval News*. 2025.29/12. URL: <https://www.navalnews.com/naval-news/2025/12/north-koreas-first-nuclear-powered-missile-submarine-is-revealed/>
- Luck A. North Korea Commissions Heavily Armed Missile Destroyer «Choe Hyon». *Naval News*. 2025.28/04. URL: <https://www.navalnews.com/naval-news/2025/04/heavily-armed-missile-destroyer-joins-north-korean-navy/>
- Minnich J.M. The North Korean People's Army: Origins and Current Tactics. Annapolis, Md: Naval Institute Press, 2005. 164 p.
- Mitsopoulos D. North Korea's New Destroyer Sets Sail for the First Time, Tests Missile Systems. *Naval News*. 2026.09/03. URL: <https://www.navalnews.com/naval-news/2026/03/north-koreas-new-destroyer-sets-sail-for-the-first-time-tests-missile-systems>
- Mitsopoulos D. North Korea reveals a new cruise missile-armed corvette. *Naval News*. 2023.23/08. URL: <https://www.navalnews.com/naval-news/2023/08/north-korea-new-cruise-missile-amnok-class-corvette/>
- Mitsopoulos D. North Korea Unveils Advanced Frigate Design Likely Equipped with Guided Missiles. *Naval News*.

- 2024.30/12. URL: <https://www.navalnews.com/naval-news/2024/12/north-korea-unveils-advanced-frigate-design-likely-equipped-with-guided-missiles/>
- Mitzer S., Oliemans J.** The Armed Forces of North Korea. Volume 3: Korean People's Army Navy. Helion & Company, 2026. 80 p. (Asia@War, No. 63).
- Roehrig T.** What to make of North Korean naval modernization? *KIMS*. URL: <https://en.kims.or.kr/issubrief/kims-periscope/peri367/>
- Sutton H.I.** New North Korean Atomic Submarine Escalates Nuclear Arms Race. *Naval News*. 2025.02/04. URL: <https://www.navalnews.com/naval-news/2025/04/new-north-korean-atomic-submarine-escalates-nuclear-arms-race/>
- Sutton H.I.** North Korea's New Submarine Carries 10 Nuclear Missiles. *Naval News*. 2023.08/09. URL: <https://www.navalnews.com/naval-news/2023/09/north-koreas-new-submarine-carries-10-nuclear-missiles/>
- Sutton H.I.** Unusual Submarine Likely To Increase Threat From North Korea. *Naval News*. 2020.02/10. URL: <https://www.navalnews.com/naval-news/2020/10/unusual-submarine-likely-to-increase-threat-from-north-korea/>
- Tertitskiy F.** The North Korean Army History, Structure, Daily Life. Abingdon, Oxon; New York, NY: Routledge, 2023. 248 p.
- Vavasseur X.** North Korea Reveals New Ballistic Missile Submarine Based on Romeo-class. *Naval News*. 2019.24/07. URL: <https://www.navalnews.com/naval-news/2019/07/north-korea-reveals-new-ballistic-missile-submarine-based-on-romeo-class/>

Перше надходження – 14.06.2026
Прийнято до друку – 07.07.2026
Оприлюднено на сайті – 31.07.2026